AVİM Yorum • No: 2025 / 9 • Şubat 2025

KRALDAN KRALCI FRANSA

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Fransa Ermeni soykırımını resmen tanır[1]. Bu cümle, ilk bakışta sıradan bir cümle gibi görülebilir. Ancak, Fransa 29 Ocak 2001 tarihinde bu tek cümleden oluşan bir kanunu kabul etmiştir. Söz konusu tek cümlelik kanunun herhangi bir yaptırımı bulunmamaktadır. Bu kanunu, kabulünün yıldönümünde Parisin Erivan Büyükelçisi Olivier Decottignies tekrar hatırlatmıştır. Fransız Büyükelçi bu hatırlatmayı X platformu aracılığıyla takipçileriyle Ermenice olarak paylaşmıştır[2]. Aynı tarihte Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan Davos Ekonomi Forumu dolayısıyla İsviçrede bulunmuştur. Forumun yanı sıra, Ermenistan Başbakanı Paşinyanın İsviçredeki Ermeni cemaati ile görüşmesindeki ifadeleri dünya kamuoyunda dikkat çekmiştir. Başbakan Paşinyanın soykırımı sorgulayan ifadeleri, Fransanın bu yasasının da bir kez daha sorgulanmasına zemin hazırlamıştır.

Ermenistan Başbakanı uzun bir süredir alışılmış Ermeni söyleminin ötesinde açıklamalar yapmaya devam etmektedir. Davos Ekonomi Forumu kapsamında gittiği İsviçredeki temaslarında yeni tartışma konularının fitilini ateşlemiştir. Bu açıklamalardan bazılarını hatırlayalım: Nasıl oldu da 1939da Ermeni Soykırımı diye bir gündem yoktu ve nasıl oldu da 1950 yılında böyle bir gündemimiz oldu?, Ne olduğunu, neden olduğunu anlamamız gerekiyor. Yaşananları nasıl, kim vasıtasıyla algıladık?[3] gibi Ermeni toplumunu düşünmeye iten sorular sorarak büyük bir yankı uyandırmıştır.

Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan bu açıklamalarına ilk tepki, Ermeni Diasporasının yanı sıra Ermeni Devrimci Federasyonundan yani uluslararası adıyla Armenian Revolutionary Federation (ARF) cephesinden gelmiştir. Bilindiği gibi ARF, Taşnak Partisinin ya da Taşnaksutyunun temsilcisidir. Türk Diplomatlarını canice katleden Ermeni Soykırımı için Adalet Komandolarının (*İng. Justice Commandos of the Armenian Genocide, JCAG*) kurucusudur. Dolayısıyla, sözde soykırımdan bahsedenlerin hangi eksende yer aldıklarının değerlendirilmesi önem taşımaktadır.

Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyanın İsviçredeki Ermeni toplumu ile görüşmesi sırasında sarf ettiği sözlerin ışığında, Fransada kabul edilen sadece tek bir cümleden oluşan yasanın kabul edildiğinin üzerinden 24 yıl geçtiğinin Parisin Erivan Büyükelçisi tarafından 29 Ocak 2025 tarihinde hatırlatılması ise, 1915 olaylarının Fransa tarafından tarihi ya da hukuki bir gerçeğin yansıtılması olarak değil, siyasi amaçlarla savunulduğu algısını kuvvetlendirmektedir. Fransanın diasporadan ve terör örgütü kurucusu ARFden ayrı olarak

bu şekilde bir ifadede bulunması hangi eksende bulunduğunu sorgulatır mı bilinmez ancak Türkiye cephesinden bakıldığında Fransanın ilgili konuya dair tutumunun akıllarda tutulması yararlı olacaktır. Dikkat çeken husus şu ki, soykırım ifadesinin tartışmaya açık bir konu olduğunun bizzat Ermenistan Başbakanı tarafından söylenmesi, Türkiyenin de tarihi gerçekler itibariyle devamlı savunduğu bu görüşün Ermenistan Başbakanının ağzından duyulması önemli bir gelişmedir. Fransa bu tabloda kraldan daha fazla kralcı imaj çizerken bu yaklaşımından hiç utanç duymadığını görmek üzüntü ile karşılanmaktadır.

*Fotoğraf: *https://armenpress.am/tr/article/1209328*

[1] Article 1 de la loi n° 2001-70 du 29 janvier 2001 relative à la reconnaissance du génocide arménien de 1915, *Legifrance.gouv.fr*, 30 Ocak 2025,

https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000000403928.

[2] 24 տարի առաջ այս օրը՝ 2001 թ. հունվարի 29-ին, Ֆրանսիան ճանաչեց Հայոց ցեղասպանությունը։, 24 yıl önce bugün, yıl 2001. Fransa, 29 Ocak'ta Ermeni Soykırımı'nı tanıdı., *x.com*, 29 Ocak 2025, https://x.com/O_Decottignies/status/1884500935465980046.

[3] Paşinyanın Ermeni soykırımının tarihi gözden geçirilsin önerisine Ermeni diasporası sert tepki verdi, *VOA*, voaturkce.com, 30 Ocak 2025, https://www.voaturkce.com/a/pasinyanin-ermeni-soykiriminin-tarihi-gozden-gecirilsin-onerisine-ermeni-diasporasi-sert-tepki-verdi/7956715.html.

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "KRALDAN KRALCI FRANSA." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2025 / 9. Şubat 05. Erişim Kasım 21, 2026. https://www.avim.org.tr/tr/Yorum/KRALDAN-KRALCI-FRANSA

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır